

Malmö stad
Arbetsmarknads- och socialnämnden

Datum

2025-06-25

Adress

205 80 Malmö

Diarienummer

ASN-2025-9086

Yttrande

Till

Kommunstyrelsen

**Remiss Finansdepartementet - Förbättrad kontroll
och uppföljning av privata utförare i kommuner och
regioner (Statskontoret 2025:7)
STK-2025-824**

Arbetsmarknads- och socialnämnden beslutar att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Arbetsmarknads- och socialnämnden ser fördelar med rapportens övergripande ansats om att skapa bättre förutsättningar och större tydlighet gällande kommunernas uppföljning av privata utförare av kommunal verksamhet.

Nämnden bedömer att de föreslagna förändringarna i kommunallagen skulle innebära att kommunstyrelsen behöver ha uppsikt över den avtalsuppföljning som utförs av Skånes kommuner för de ramavtal de upphandlar på delegation av nämnden. Nämnden kommer att behöva begära in minst en årlig redovisning från Skånes kommuner avseende vilka uppföljningar som gjorts och resultatet av dessa för att kunna rapportera det till kommunstyrelsen.

Nämnden ställer sig positiv till samtliga av rapportens fyra förslag.

Yttrande

Arbetsmarknads- och socialnämnden ser fördelar med rapportens övergripande ansats om att skapa bättre förutsättningar och större tydlighet gällande kommunernas uppföljning av privata utförare av kommunal verksamhet.

Nämnden ställer sig positiv till samtliga av rapportens fyra förslag.

Nedan följer nämndens överväganden för respektive förslag samt övriga synpunkter på rapporten.

Förslag 1: Ett tillägg i kommunallagen 6 kap. 1 § som tydliggör att styrelsens uppsikt inbegriper kontroll och uppföljning av privata utförare

Nämnden ställer sig positiv till rapportens första förslag. Nämnden rapporterar redan idag till kommunstyrelsen gällande uppföljning av privata utförare som anlitas av

nämnden. Gällande de avtal som arbetsmarknads- och socialnämnden är avtalsägare för bedömer nämnden att nämnden och Malmö stad redan idag lever upp till de förändringar som föreslås när det kommer till de avtal som nämnden själv ansvarar för.

Nämnden bedömer däremot att för de ramavtal som upphandlas via Skånes kommuner på delegation av nämnden kommer förändringen i kommunallagen innebära att kommunstyrelsen behöver ha uppsikt även över avtalsuppföljningen som genomförs av Skånes kommuner. Arbetsmarknads- och socialnämnden kommer behöva begära in minst en årlig redovisning från Skånes kommuner avseende vilka uppföljningar som gjorts och resultatet av dessa för att kunna rapportera det till kommunstyrelsen. Nämnden har idag inte tillgång till resultat av avtalsuppföljning för samtliga utförare som upphandlas via ramavtalet eftersom återskärning av avtalsuppföljning från Skånes kommuner till nämnden ofta sker på förekommen anledning vid uppmärksammat brist hos enskild leverantör. Nämnden ser därför positivt på en sådan förändring då det skulle ge en mer samlad överblick för nämnden.

Eftersom Skånes kommuner drivs i formen av en ideell förening gäller inte offentlighetsprincipen eller nämndslagen för dem. De omfattas således inte av handlingsoffentligheten och är idag därför inte skyldiga att lämna ut resultat från deras avtalsuppföljningar till avropande kommun. Nämnden ser ett behov av att de föreslagna förändringarna kompletteras med en förändring i reglering som gör att kommunen alltid har rätt att ta del av resultat av avtalsuppföljning från organisationer de har lämnat över skötseln av kommunala angelägenheter till, åtminstone när det gäller utförare de har upphandlat insatser hos. En sådan förändring skulle även ligga i linje med de förslag som lämnas i SOU 2024:43 *Staten och kommunsektorn – samverkan, självstyrelse, styrning* gällande handlingsoffentlighet och behov av ökad insyn i SKR (avsnitt 12.4.1 och 12.4.3).

Förslag 2: En ny paragraf i kommunallagen 10 kap. av vilken det framgår att styrelsen årligen till fullmäktige ska rapportera om sitt arbete och resultat kopplat till sin uppsikt av kommunens eller regionens uppföljning och kontroll av privata utförare

Rapportens andra förslag berör inte direkt nämndens arbete eftersom det främst rör kommunstyrelsens skyldighet gentemot kommunfullmäktige. Nämnden ser fördelar med att förslaget kan bidra till större förutsägbarhet samt en ökad kunskap gällande uppföljningen av de privata utförarna.

Förslag 3: Regeringen bör överväga att utreda om staten behöver komplettera granskningen av den kommunala och regionala verksamheten i syfte att motverka välfärdsbrottslighet

Gällande rapportens tredje förslag ser nämnden fördelar med det om sådana statliga granskningar skulle innebära ett komplement till kommunernas egna granskningar. Staten kan genomföra granskningar av utförare som ligger utanför de enskilda kommunernas förmåga. Exempelvis genom de nationella register som nämns under avsnitt 4.2.3 och 4.2.4. Om sådan granskning däremot skulle innebära extra uppföljningar av de granskningar kommunerna redan genomför eller rapporteringsskyldighet för kommuner till statlig myndighet ser nämnden risker för att det snarare leder till merarbete än till fördelar i arbetet mot välfärdsbrottslighet.

Förslag 4: Regeringen bör närmare utreda vad som hindrar tjänstepersoner i kommuner och regioner att anmäla välfärdsbrott och ta fram åtgärder för att minska trösklarna för att anmäla
Gällande rapportens fjärde förslag ser nämnden ett behov av att kommuner i större utsträckning anmäler välfärdsbrott och ser därför positivt på att det utreds hur det kan underlättas.

Övriga synpunkter

Utöver de förslag som lämnas anser nämnden att rapporten på ett bra sätt fångat förutsättningarna och utmaningarna som finns för kommunerna gällande uppföljning av privata utförare. Rapporten ger därför ett underlag för vidare arbete utöver de fyra förslag som lämnas till finansdepartementet.

Nämnden instämmer i den risk som lyfts i rapporten kopplat till krav på att kommunernas uppföljning av den egna verksamheten och av privata utförare av kommunal verksamhet ska vara så lika som möjligt. Alltför stora krav på likartad uppföljning riskerar att osynliggöra de kontrollbehov som är specifika vid upphandling av privata utförare vilket skulle ge sämre förutsättningar för kommuner att motverka välfärdsbrott (avsnitt 1.2.7 och 2.2.12).

Nämnden instämmer i rapportens iakttagelse att det huvudsakligen är andra lagar och regler än kommunallagen som begränsar kommunernas möjligheter att kontrollera och följa upp privata utförare. I synnerhet regelverket för sekretess, upphandlingslagstiftning och lagen om valfrihetssystem (avsnitt 4.1).

Nämnden instämmer i vad rapporten lyfter gällande sambandet mellan uppföljningar av kvalitet och välfärdsbrottslighet och att det ofta är i uppföljningen av kvalitet som oegentligheter hos leverantörer upptäcks. Vidare instämmer nämnden gällande vad som lyfts i avsnitt 4.3 om att det krävs rätt resurser och kompetens för att följa upp leverantörer på ett fullgott vis. Dels för att kunna utforma avtal på bästa möjliga sätt, dels för att kunna göra tillräckliga uppföljningar. Det krävs även organisatoriska förutsättningar för att fånga upp signaler om oegentligheter som framkommer i exempelvis individuppföljning.

Ordförande

Sedat Arif

Förvaltningsdirektör

Britt-Marie Pettersson